

Nemčija. — Na Nemškem delovalo se je že več let z neke strani na to, da bi se stalna vojska pomnožila, da bi se pa za to aktivno službovanje znižalo na dve leti. Cesar Viljem se je pa proti dveletnemu službovanju odločno izrekel, rekoč, da mu je izvežbana maloštevilna vojska bolj všeči, nego mnogotrojna, a neizvežbana. Ker je državni kancelar Caprivi novo predlogo toplo podpiral in jo nameraval jeseni že zbornici predložiti v posvetovanje, in se je sedaj cesar odločno proti nji izrekel, je mogoče, da Caprivi vsled tega celo odstopi, o čemer berolinski listi že pišejo.

Srbija. — Da je prišlo do ostavke Pašičevega ministerstva, vzrok je temu okoliščina, ker liberalna regenta Ristič in Belimarkovič na noben način nista hotela, da bi se volil namesto umrlega regenta Protiča, kot tretji regent kak radikalec n. pr. Pašič. — Vodja liberalcev Avakumovič dobil je nalog, da sestavi novo ministerstvo, katero je v resnici tudi že sestavil. Po mnenji raznih listov, so razmere v Srbiji vsled te krize precej napete in brž ko ne, se bode to v kratkem maščevalo, da se je tako hitro poklicala liberalna stranka v ministerstvo. Ker je večina skupščine radikalna, se bode ta razpustila in razpisale se bodo nove volitve. Pri novih volitvah bode pa najbrže zopet zmagala radikalna stranka, kajti njena zaslemba v narodu je močna in tako se bode zgodilo, da liberalno Avakumčevo ministerstvo ne bode dolgo na krmilu, temveč se bo moralo v kratkem zopet umakniti radikalcem.

Rumunci in Srbi. — Rumun-ka kulturna zveza poslala je na vse srbska narodna društva oklic, v katerem jih vabi, da naj se z rumunskimi društvi združijo v balkansko zvezo. „Namen te zveze bi bil ne samo za neodvisnost in združenje balkanskih narodov boriti se, temveč tudi svoje na Ogerkem za svoj obstanek boreče se sobrate podpirati v njihovih težnjah. Madjari so zajedno sovražniki Rumuncev in Srbov in ovirajo osvobojenje balkanskih narodov. Narodna dolžnost je torej, da balkanski narodi podpirajo egerske Slovane in Rumunce in da se brezmejnemu gospodarstvu Madjarov naredi konec. Še le potem, če se premagajo Madjari, osvobojeni bodo balkanski narodi. Slovani in romanski narodi edini so pravi nositelji idejalov svobode; če premagajo ti silo drugih narodov, potem vladala bo po celi Evropi prava svoboda.“

Rusija. — Ruski poslanik v Carigradu obrnil se je pretečene dni na turško vlado in jo vprašal o namenu in pomenu Stambulova potovanja k sultanu v Carigrad. Odgovorilo se mu je, da to potovanje ni imelo nobenega političnega pomena. — Vest, da bi prisustvanje francoskega generala do Boisdeffre pri ruskih manevrih imelo političen pomen, je izmišljena.

Anglija. — Za izvršitev homerule, t. j. irskega vprašanja sestavil se je iz mej poslancev ožji odbor, kateremu načelu je Gladstone sam. — Gladstone je novo ministerstvo prav srečno sestavil, celo konservativci pritrjujejo temu. „Morning Post“ pravi, da sta pri sestavi novega ministerstva vodila Gladstona modrost in ozir na javno mnenje.

Obrtnija.

Aluminij.

Gotovo je jedna najbolj razširjenih kovin na zemlji aluminij. Ker se pa nikjer ne nahaja samočist, temveč le v kemičnih spojinah, zaradi tega tako dolgo ni bil znan. Kdaj že poznajo in rabijo železo, baker i. t. d. Že v predzgodovinski dobi so bile te kovine znane in znani načini, kako se dobivajo iz rud. Aluminij so pa spoznali

še le v tem stoletji, ko je kemija toliko napredovala, da so jeli vse stvari na zemlji razkrajati v njih sestavine. Govori se, da je aluminij že bil znan za rimskega cesarja Tiberija, kar pa ni verjetno, ker ga je tako težko dobiti iz njegovih spojin. Leto 1827. je profesor Wöhler v Göttingenu napravil aluminij iz ilovice. Ali ta naprava je pa bila tako težavna, da ni bilo misliti na kako porabo aluminija v industriji. Daljne preiskave so nadalje dokazale, da se aluminij nahaja v živci, tinjci, ilovici in glini. V lepem korundu, safiru, rubinu in smirgelu, ki se rabi za brušenje, je tudi aluminij. Seveda iz navedenih dražih kamenov aluminija nikdo pripravljati ne bode, ker so silno dragi. Pač pa je ilovica material, ki se lahko dobi po ceni in je torej čisto naravno, da se pred vsemi iz nje skuša dobiti ta kovina. Še le francoski kemik Sainte-Clair-Deville je 1854. leta jel delati aluminij v večji meri. Napoleon III se je jako zanimal za novo kovino, s katero je mislil, da bi se zaradi njene lahkote dala za več stvari dobro porabiti pri vojaki. Podpiral je torej na vso moč izdelovanje te kovine. Leta 1855. je že bilo več večjih kosov razstavljenih na razstavi v Parizu. S tega časa nahaja se aluminij v trgovini. Cena aluminiju je hitro padala. Sprvo je kilo te kovine veljal 2000 frankov, leta 1862. se je pa že dobil za 130 frankov. Za večjo porabo v obrtu je pa aluminij še sedaj bil predrag. Prvi predmet narejen iz aluminija je bil otroški ropotec, katerega je Sainte-Claire-Deville položil v zibelj princu Lulu rojenemu 1856. leta.

Za obrt je pa dobil aluminij še le večji pomen, ko so ga jeli dobivati s pomočjo električnega toka. Vendar se na ta način dobiva redkokdaj čist aluminij, temveč zmesi z bakrom, mesingom in železom. Te zmesi se ložje napravijo, in imajo v visoki meri dobre lastnosti aluminija. Velike fužine za pridobivanje aluminija so v Novem Jorku in Neuschaltu na Švicarskem. Cena aluminija se je znižala že na 2 gld. 50 kr. kilo, torej ni dražji kakor baker. Sedaj je gotovo, da se bode obrtna poraba aluminija vedno bolj širila. Zmanjkalo ga pa tudi ne bode, ker so snovi, v katerih se nahaja aluminij tako razširjene po zemlji, da moremo reči, da je dvanajsti del zemlje iz aluminija.

Aluminij je bel kakor kositer in se močno sveti. Mnogo je lažji, nego druge kovine. Kubični decimeter aluminija tehta le 2·7 kilo, dočim tehta kubični decimeter železa 7·8, srebra 10·57, kositra 7·3 in svinca 11·37 kilograma. Terji je od kositra, mečji od cinka. Ne premeni se niti na suhem, niti na vlažnem zraku. Topi se pri 700°. Topi se torej rajše kakor srebro, težje pa kakor cink. Solitarjeva in žveplena kislina pri navadni toplini ne razjedeta aluminija, pač pa v vročini. Solna kislina ga pa razje.

Poraba te kovine je jako obširna. Zaradi svoje lepe vnanjosti se rabi posebno za okrašave, potem za daljnogleda in druge aparate, za tehnice, razne posode, ključe i. t. d. Tudi elektrotehniki ga večkrat rabijo, ker veliko bolje vodi elektriko kako železo.

Aluminij se lahko na razne načine obdeluje. Da se topiti, vlivati, vleči, graverati, stružiti, lotati, kovati, valjati, robljati, piliti in politirati.

Posebno njegova lahkota, trdost, gibčnost in pa lep žvenk zagotavljajo aluminiju veliko bodočnost. Posebno aluminijeve zmesi z bakrom in drugimi kovinami so za vse porabne. Zaradi tega nikakor ni preveč rečeno, če trdimo, da bode aluminij sčasoma spodrinil v mnogih obrtih železo, baker, kositer, cink, da celo srebro. Skoro misliti si ne moremo, kako bodočnost še ima ta kovina, zlasti ker je pričakovati, da se zboljšajo še načini pridobivanja in torej še pade v ceni.

Obrtnijske raznoterosti.

Da se da polituri večji blesk, pripravi raztopino jednega dela goluna v jednom delu vode in primešaj nekaj plovčevega prahu, da se naredi redko testo, s katerim se zdrgnejo polirani predmeti.

Ognjegasne granate. V 2 1/2 vedrih vode raztopi 24 funtov kuhinjske soli in 12 funtov salmijaka (soli). Tekočina se dene v steklenice in skrbno zapre. O požaru se vrže nekaj takih steklenic v ogenj s tako silo, da se razbijejo. Plini, ki se naredi iz tekočine, pogase požar.

Cena barva za vrte. Klejne barve so jako netrajne in se hitro izperjo, torej niso za vrtno klopi in druge predmete, ki so na dežji. Oljnate barve so pa predrage. Sledeča barva pa more zameniti oljnato. Vzemi nekaj neugašenega apna, zmešaj malo vode, katero potem odlij. Sedaj pridene precej sesirjenega mleka in mešaj in pa malo prilivaj vodo, ki je ostala pri gašenju apna, dokler ne dobiš smetani podobne zmesi. Barva, ki se tako dobi, se hitro suši in jej vlaga ne škoduje, torej je pripravna za razne vrtno predmete. Če pa hočeš namesto bele barve, imeti temno, pridene nekoliko holandskih saj. Da barva dobi večji blesk, pridene še nekaj gumija.

Kmetijstvo.

Črtice za čebelarje.

I.

Kdor se poprime kakšnega podjetja, mora se poprej povprašati, če je kraj za dotično podjetje ugoden ali ne. Kdor se peča s čebelarstvom, mora tudi premisliti, če je kraj za čebelarstvo ugoden in na kakšen način bi se dalo ugodno čebelariti v dotičnem kraju. Sicer lahko rečemo, da na Slovenskem so vsi kraji kolikor toliko ugodni za čebelarstvo, ali vendar vsi kraji niso jednaki. Po gorah in dolinah je različno podnebje, rastejo različne rastline in torej imajo čebele tudi različno pašo, kar se tiče kakovosti in količnosti.

Kraji blizu velikih tovarn, kjer premogov dim oneči zrak, niso za čebelarstvo. Čebele zahtevajo čist zrak, kakor je na kmetih in v gozdih. Ker je čebela občutna za vremenske premembe, se mora v raznih krajih na različne načine gojiti. Čebelar mora najpoprej dobro se seznaniti s podnebjem svojega kraja in potem uravnati čebelorejo. Mogoče pa ni točno popisati podnebja kake dežele, ker je povsod toliko razlik.

Čebele letajo in nabirajo od srede aprila do konca septembra. V gorkejših krajih tudi na Slovenskem čebele že spuščajo v marci, v gorah, pa tudi semtertja še le začetkom maja. Čebele pa tudi v tem času ne morejo letati dan za dnevom. Semtertja pridejo hladni dnevi in deževje, ter morajo ostati doma. Za vspeh čebelarstva je torej velike važnosti, vedeti, koliko v kakem kraju dežuje. Med po gorjanskih rastlinah je boljši, nego po dolinskih, zatorej so tudi gorjanski kraji ugodni za čebelarstvo. Čebele tudi po gozdih veliko nabere, posebno pa na borovji. Najboljša paša za čebele pa seveda daje ajda.

Dreves, po katerih čebele nabirajo med, skoro nikjer ne manjka. Posebno po Slovenskem je malo vasi brez lip in javorjev. Posebno mesta nehoté zadnji čas jako skrbe za čebelarja. Povsod nasajajo drevorede, posebno lipove, na katerih drevesih pridno čebele nabirajo med. Pa tudi razširjanje sadjarstva je v veliko korist za čebelarja in v tem oziru jako veliko stori kmetijska družba naša.

Semttertja se res slišijo pritožbe, da kmetovalci premalo pospešujejo čebelarstvo. Seveda kmet ne more gledati v prvi vrsti na čebele, temveč prideluje rastline, ki ugajajo njegovemu gospodarstvu. Nekaterniki celo trdijo, da umno kmetijstvo škoduje čebelarstvu. Temu pa ni tako, na dobro pognojenih njivah in travnikih tudi čebele več nabere. Plevela pa seveda na njivah ne bode nikdo puščal samo zaradi tega, da bi se po njem čebele pasle. Če se pa po travnikih naseje bele detelje, je pa kmetovalcu in čebelarju ustrezno.

Čebelarstvo je kmetski posel. Ž njim se pečajo le po vaseh, manjših mestih, vrtih in gozdih. S čebelarstvom se more pečati pred vsem manjši kmetovalec, vrtnar, rokodelc na kmetih, župnik, učitelj in gozdar.

Čebelarstvo bi se dalo povzdigniti s čebelarskimi društvi, katere bi tudi pri nas imele dovolj posla. Taka društva bi po svojih udih poizvedovala, koliko paše imajo čebele v kakem kraju in o kakem času. Paše za čebele navadno ne manjka, ali povsod se kaže, da ob kakem času v letu nimajo čebele paše. Temu bi se dalo od pomoči, če bi se zasajale primerne gozdne rastline in vrtno cvetlice, ki ob tistem času cvetó, ko sicer ni paše. Poleg tega bi čebelarska društva (zadruga) lahko posredovala kupčijo s čebelami in čebelnimi izdelki. Pred vsem bi morale gledati, da bi se dobival pošten med. Če čebelar v slabih letinah, ko je prisiljen kupovati med, dobi slabega medú, se pokaže v panjih rada gnjiloba. Čebelarska društva bi poizvedela, kje se dobi dober med, in bi v tem oziru čebelarjem dajala svete. Na ta način se bode čebelarstvo povzdignilo in Slovencem dajalo lepe dohodke.

Kmetijske raznoterosti.

Pošiljanje jabelk v svežem stanju. Pošiljanje jabelk je jako težavna stvar. Pri prevažanju se rade spridijo, ali pa zgube svoj prijeten duh. Posebno finejše vrste je kaj težko